

Scénář – Zdeňka Dvořáková

Žák: Paní Zdeňka Dvořáková se narodila 18. února 1946 ve Vilémově, kde strávila své dětství. Její první vzpomínka na něj, ale není příliš veselá.

Pamětnice: „To dětství bylo takový, nebylo moc šťastný. Jako v rodině jo, ale nevím, jestli to mám říct. Vládli komunisti a my jsme byli šikanovaní.“

Žák: Co si pod pojmem „šikanovaný“ představit? Paní Dvořáková se slzami v očích vzpomíná na situaci jejího tatínka, který komunistům nepadl oka. Nebyl totiž ve straně.

Pamětnice: „Po válce jsme nejdříve bydleli v tom Vilémově, kde táta založil fabriku, a pak ho přeložili do Kostelce nad Orlicí, kde další fabriku. A u toho byla i vilka, tak my jsme bydleli ve vile.“

„My jsme se pak přestěhovali, když tátu vyhodili. Pak postavili paneláky, tak jsme bydleli v paneláku.“

Žák: Paní Dvořáková snila, že jednou bude lépe. Třeba v její vysněné práci. Chtěla být letuškou, ale ani to jí komunisté nedopřáli.

Pamětnice: „Já jsem chtěla bejt letuška. To se mně moc líbilo. Jenže jsem se nedostala. Dala jsem si přihlášku na gympl. Tam mě nevzali kvůli tátovi, protože jsme nebyli komunisti. Tak pak babička, zlatá, v Ústí jsem se dostala do té textilní školy.“ (3:44-4:11)

Žák: Po dostudování školy si konečně mohla vybrat, kde bude pracovat. Nebo ne?

Pamětnice: „Tenkrát mě přidělili do Černožic. To ne, že jsem si mohla vybrat.“

Žák: Touha být letuškou pramenila z lásky k cestování. Jenže ani po zemi se v mládí paní Dvořákové nepovedlo poznat svět.

Pamětnice: „Předtím se nesmělo do, jak se říkalo, kapitalistických zemí, jenom Bulharsko, Maďarsko, Slovensko.“

Žák: Odtud si paní Dvořáková odvezla občas alespoň suvenýr na památku. U nás v Československu si člověk mnoho radosti nekoupil.

Pamětnice: „Za komunistů jsme moc peněz neměli a vono taky nebylo co. Když jste neměl známý, který vám něco jako to, že jo, tak jsme si nemohli koupit nic moc.“ 26:38-26:53

Žák: Pokud si člověk už přece jen něco koupit šel, čekal ho taky, dnes nepředstavitelný, zážitek.

Pamětnice: „To jsme stáli fronty. I na jídlo, třeba v mlíkárně nebo na chleba a takový. To se stály fronty.“ (27:00-27:08)

Žák: Co paní Dvořákové dělalo v těžké době radost? Z jejího vyprávění jsme poznali, že určitě rodina, která ji celý život dělala a stále dělá šťastnou.

(omlouvám se za mezery, ale chtěli bychom to tady poskládat z více částí)

„Tady jsem potkala mého muže, takže jsem se vdala sem, do Smiřic. On byl muzikant, měl kapelu (Kombodé). Hrál v Hradci, a tak jsme se nějak poznali.“

„Že jsem měla šťastný manželství a hodnou dceru.“

„Když se narodila dcera, to bylo jako nej“

„A můj byl hodnej, taťka byl moc hodnej.“

Žák: Víme, že nikdy nesmíme dopustit, aby se u nás někdy znovu děly podobné věci. Ale co kromě toho, by naší generaci chtěla paní Dvořáková ještě vzkázat?

„Aby studovali, vzdělávali se a chovali se slušně – hlavně ke starším lidem.“